

GEÇMİŞTEN BUGÜNE YAZARLARIMIZ

Kitaplar hayatımızın her yerinde, her şekilde bizimledir. Yeryüzünde ilk yazılan kitap Kuzeybatı Çin ülkesinde bulundu. Dünyanın ilk kitabının M. S. 868 yılında yazıldığı biliniyor, kitabın adı "Diamond Sutra". Diamond, elmas anlamına gelirken Sutra kelimesinin ise dini bilgi ve vaaz anlamını taşıdığı bilinir. Peki bu kitabı yazanlara ne denir? Yazar, fikirleri iletmek, hisleri ve duyguları uyandırmak veya eğlendirmek için farklı yazı stilleri, türleri ve teknikleriyle yazılı kelimeler kullanan kişidir. Yazarlar; romanlar, kısa öyküler, monografiler, seyahatnameler, oyunlar, senaryolar, televizyon oyunları, şarkılar ve denemeler gibi farklı yazı biçimlerinin yanı sıra genel halkın ilgisini çekebilecek raporlar, eğitim materyalleri ve haber makaleleri geliştirebilirler. Yazarların eserleri günümüzde çok çeşitli medyalarda yayınlanmaktadır. Fikri iyi ifade etmek için dili kullanabilen yetenekli yazarlar, genellikle bir toplumun kültürel içeriğine önemli ölçüde katkıda bulunurlar. Bugün sizlere geçmişten günümüze edebiyat tarihinde iz bırakmış 6 yazar seçtik. Size bu yazarların hayatlarından, eserlerinden ve eserleri ile ilgili kendi görüşlerimizden bahsedeceğiz.

Halit Ziya UŞAKLIĞİL

Halit Ziya Uşaklıgil, 19. yüzyılın sonlarından 20. yüzyılın başlarına kadar Türk edebiyatının önemli isimlerinden biridir. 1866 yılında İstanbul'da doğan Uşaklıgil, özellikle "Servet-i Fünun" ve "Fecr-i Atı" topluluklarında yer almış ve edebiyat dünyasında adını duyurmuştur. Tanzimat ve Servet-i Fünun edebiyatının etkisiyle yetişmiş, daha sonra Batı edebiyatını derinlemesine inceleyerek realist bir bakış açısına sahip olmuştur.

Eserleri ve Edebiyatı:

Halit Ziya, roman, hikaye ve eleştiri alanlarında önemli eserler vermiştir. Eserlerinde, bireyin iç dünyasını, toplumla olan çatışmalarını ve bireysel yalnızlıklarını derinlemesine işler. En bilinen eserleri şunlardır:

- **Aşk-ı Memnu (1900):** Halit Ziya'nın en ünlü romanıdır ve Türk edebiyatının klasiklerinden sayılır. Aşk, yasak ilişkiler, toplumsal baskılar ve bireysel çatışmaların ön plana çıktığı eser, bir kadının mutsuz ve yasak bir aşkı sürdürmesi üzerinden dönemin toplumsal yapısını eleştirir. Roman birçok kez uyarlanmıştır. 1975 yılında Halit Refiğ'in yönettiği dizi uyarlaması, romana sadık kalınarak altı bölüm olarak TRT'de yayınlanmıştır. Bazı diyaloglarda Osmanlı'nın son dönemine ait siyasi atıflar bulunmakla birlikte, bunlar romanda yer almaz. Tarık Günersel, romanı tiyatroya uyarlamış ve üç perdelik bir oyun olarak sahnelemiştir. Ayrıca, Selman Ada'nın bestelemesiyle opera versiyonu yapılmış, ilk temsili 23 Ocak 2003'te Mersin'de gerçekleştirilmiştir. 2008'de Kanal D ve Ay Yapım tarafından yapılan yeni dizi uyarlamasında ise hikâye 2000'ler Türkiye'sine uyarlanmış, karakterlerde ve olay örgüsünde değişiklikler yapılmış ve romanda yer almayan yeni karakterler eklenmiştir. Ayrıca, 2023 yapımı Bihter filmi de Aşk-ı Memnu'dan uyarlanmıştır.

- **Mai ve Siyah (1897):** Romanda, bir gencin idealist ve hayalci bir şekilde başladığı hayat yolculuğunun, gerçeklikle yüzleşerek hayal kırıklığına uğramasını anlatır. Bu roman, Türk edebiyatının ilk realist romanlarından biridir.

Edebiyat Anlayışı:

Halit Ziya Uşaklıgil, özellikle realist bir bakış açısını benimsemiş ve toplumun birey üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde incelemiştir. Batı edebiyatından etkilenen Uşaklıgil, bireysel psikolojik tahliller, aşk ilişkileri ve toplumsal eleştirilerle eserlerinde farklı bir derinlik yaratmıştır. Halit Ziya, aynı zamanda bir edebiyat eleştirmeni olarak da tanınmış, Türk edebiyatına yaptığı katkılarla önemli bir figür olmuştur. Uşaklıgil'in edebiyatı, dönemin toplumsal yapısını anlamak ve bireysel psikolojiyi derinlemesine incelemek isteyenler için oldukça kıymetlidir.

Halide Edib ADIVAR

Halide Edib Adivar, Türk edebiyatının önemli yazar ve fikir insanlarından biridir. 1884 yılında İstanbul'da doğan Halide Edib, sadece bir edebiyatçı değil, aynı zamanda bir öğretmen, siyasetçi ve toplumcu olarak da tanınmıştır. Türk kadın hareketinin önemli simgelerinden biri olan Halide Edib, toplumsal değişim ve kadın hakları gibi konularda da önemli katkılarda bulunmuştur.

Edebiyatı ve Eserleri:

Halide Edib, özellikle roman, hikaye ve hatıra türünde eserler vermiştir. Türk toplumunun geçirdiği değişim süreçlerini, bireylerin yaşadığı içsel çatışmaları ve toplumsal meseleleri eserlerinde işlemiştir. En bilinen eserleri arasında şunlar yer alır:

-Ateşten Gömlek (1922): Türk Kurtuluş Savaşı'na katılan bir kadının mücadelesini ve duygusal çatışmalarını anlatan bu roman, Halide Edib'in en önemli eserlerinden biridir. Roman, aynı zamanda Cumhuriyet'in ilk yıllarında kadınların toplumdaki yerini ve rolünü sorgulayan bir metin olarak da dikkat çeker.

-Vurun Kahpeye (1919): Eser, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş dönemiyle ilgili bir dönemi anlatır ve savaşın getirdiği yıkımın kadınlar üzerindeki etkilerini işler.

Toplumsal ve Politik Katkıları:

Halide Edib, sadece bir edebiyatçı değil, aynı zamanda Türkiye'nin toplumsal gelişimine de önemli katkılar yapmış bir figürdür. Kadın hakları savunucusu olarak, Türk kadınlarının toplumsal ve siyasal hayatta daha fazla yer alması gerektiğini savunmuştur. Ayrıca, Kurtuluş Savaşı'na aktif katılımıyla da bilinir. Savaş sırasında cephede görev almış ve Türk milletinin mücadelesine destek olmuştur. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, kadınların eğitimi, çalışması ve toplumsal hayatta aktif olmaları için mücadele etmiştir. Ayrıca, Halide Edib, Türk halkının modernleşme sürecine dair düşüncelerini de eserlerinde dile getirmiştir.

Halide Edib'in Edebiyat Anlayışı:

Halide Edib, yazılarında Batı ile Doğu arasındaki kültürel farkları, modernleşme sürecinde yaşanan çatışmaları ve kadınların toplumsal statülerini sorgulamıştır. Hem Batı edebiyatından hem de Osmanlı edebiyatından etkilenmiş, ancak Türk toplumunun gerçeklerine dayalı bir anlatım tarzı geliştirmiştir.

Realizm ve psikolojik tahlil Halide Edib'in edebiyatında önemli yer tutar. Eserlerinde genellikle toplumun birey üzerindeki etkileri ve bireysel çatışmalar ön plana çıkar. O, aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını yerine getiren bir edebiyatçı olarak, halkı aydınlatmayı amaçlamıştır.

Cengiz AYTMATOV

Cengiz Aytmatov, 20. yüzyılın önemli Orta Asya yazarlarından biridir ve özellikle Sovyetler Birliği döneminin sonlarına doğru dünya çapında tanınmıştır. 1928 yılında, günümüz Kırgızistan sınırlarında bulunan Şeker adlı köyde doğmuş olan Aytmatov, eserlerinde Orta Asya'nın kültürünü, halkını, tarihini ve toplumunu derinlemesine işlemiş ve aynı zamanda evrensel temalarla da edebiyat dünyasında önemli bir yer edinmiştir.

Eserleri ve Temaları:

Cengiz Aytmatov'un eserlerinde, Orta Asya'nın geleneksel yaşamı, halk kültürü, insanlık durumu ve Sovyet dönemi toplumlarının sorunları sıkça işlenir. Aytmatov, eserlerinde insan ruhunun derinliklerine iner, bireylerin içsel çatışmalarını ve toplumla olan ilişkilerini sorgular. İşte Aytmatov'un en bilinen eserlerinden bazıları:

-Selvi Boylum Al Yazmalım (1970): Bu kısa roman, aşk, sadakat ve ayrılığın insan üzerindeki etkilerini işler. Aynı adı taşıyan bir Türk filmi de yapılmış, bu film büyük bir ilgi görmüştür. Hatta 1978 yılında Taşkent film festivalinden(bazı kaynaklara göre bu festival 1977 yılında gerçekleşmiştir) sonra Kırgızistan'a geçen oyuncular ve film ekibini Cengiz Aytmatov misafir eder. Tanrı Dağı (Tien-Şan Dağları) yakınlarında bir çadır kurdurarak konuklarına bir ziyafet verir. Türkan Şoray bu anısına dair açıklamalarda bulunmuş ve şöyle demiştir: "Cengiz Aytmatov Kırgızistan'daki gösterimi izleyenler arasındaydı. Filmi çok beğenen Aytmatov film ekibini evinde ağırlayarak kırmızı ikram etti." demiştir. "Selvi Boylum Al Yazmalım", bireysel duyguların, toplumsal yapıların ve kültürlerin nasıl iç içe geçtiğini gösteren bir eserdir.

-Toprak Ana (1958): Aytmatov'un en önemli ilk eserlerinden biridir. "Toprak Ana", Sovyetler Birliği'nin zorunlu kolektivizasyonu ve bu dönemin getirdiği zorluklar üzerine yazılmış bir romandır. Eser, Orta Asya'nın tarıma dayalı toplumunun sıkıntılarını ve köylülerin yaşadığı drama odaklanır. Toprak Ana, bir halkın toprağına olan bağlılığını ve bu bağın insana nasıl şekil verdiğini simgeler.

Aytmatov'un Edebiyat Anlayışı:

Cengiz Aytmatov, bir yazar olarak derin bir insancıl bakış açısına sahiptir. Onun eserlerinde insanın doğa, toplum ve bireysel varoluşu ile olan ilişkileri sıkça sorgulanır. Aytmatov, halk kültürünü ve geleneklerini romanlarına ustaca işlerken, aynı zamanda modern dünyanın problemleri ve insanın bu dünyadaki yeri hakkında da önemli mesajlar verir. Eserlerinde doğa, insan, toplum ve aşk gibi evrensel temalar önemli yer tutar. Aytmatov, sadece bir Orta Asya yazarı olmanın ötesinde, evrensel bir insanlık durumu üzerine derinlemesine düşünür. Onun romanları, insanın içsel çatışmalarını, toplumsal bağlamı ve tarihsel olayları işleyerek okuyucuyu farklı kültürel ve tarihsel arka planlara da götürür.

Mustafa KUTLU

Mustafa Kutlu, 1947 yılında Erzincan'da dünyaya gelir. İlk, orta ve lise öğrenimini Erzincan'da tamamlar. Daha sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne kaydolup, 1968 yılında buradan mezun olur. İlk hikâyesi olan 'O' Hareket dergisinde yayımlanır. Mezuniyetinden sonra Tunceli ve İstanbul'da edebiyat öğretmeni olarak görev yapar. 1974'te öğretmenlik mesleğinden ayrılarak Dergâh Yayınları'nda çalışmaya başlar. Kutlu; Hisar, Türk Edebiyatı, Düşünce, Yönelişler gibi dergilerde yazar. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'nin yayın kurulunda vazife yapan yazar, ikinci cildinden itibaren de yayın yönetmenliğini üstlenir ve pek çok maddeyi yazar. Rüzgarlı Pazar, Uzun Hikaye, Mavi Kuş en çok okunan eserleri arasındadır.

Eserleri ve Temaları:

Mustafa Kutlu'nun eserleri, özellikle "insanın içsel dünyası", "toplumsal ilişkiler" ve "değişen değerler" gibi evrensel temalar etrafında şekillenir. Eserlerinde, genellikle sade ve anlaşılır bir dil kullanmış, derin anlamlar ve zengin karakter tahlilleri yapmıştır.

-Rüzgarlı Pazar (2016): Rüzgarlı Pazar, yazarın önceki dört eserinden farklı olarak halk hikâyesinden masala doğru ilerleyen bir özellik taşımaktadır. Bu kitap için "Bir Kent Masalı" tabiri kullanılsa yerinde olur. Mustafa Kutlu, bu uzun hikâyesinde esas itibarıyla "yoksulluk" temasını işlemektedir. Sevginin, dayanışmanın, merhametin destansı hikâyesini sunmaktadır.

- Uzun Hikaye (2000): Ali ve Münire'nin genç yaşta başlayan aşkını konu alır. Münire'nin abileri, İstanbul'da tanınan belalı tiplerdir ve Ali ile Münire'nin görüşmesini engellemeye çalışırlar. Ancak Münire ve Ali, her fırsatta buluşmaya devam ederler. Bir gün Münire'nin zengin bir talibi çıkar ve abileri sadece parayı düşündükleri için bu evliliğe onay verirler. Ali, buna öfkelenerek Münire'nin abilerinin sinemasını yakar ve onu kaçıır. İkili, uzun bir yolculuk sonrası bilmedikleri bir kasabaya gelirler ve burada hurda bir vagona yerleşirler. Kasabalılar onlara acır ve boş bir ev verir. Ali, kasaba halkının desteğiyle bahçede meyve sebze yetiştirir, ancak "Müdür" adlı bir kişi, bahçedeki ürünlerin kendisine ait olduğunu iddia eder. Ali, meyve ve sebzeleri toplayıp ihtiyaç sahiplerine dağıtarak karşılık verir. Müdürün adamları peşlerine düştüğünde, Münire ve Ali kaçarlara. Kasabada çocukları Mustafa doğar, ancak Münire hastalanıp vefat eder. Ali ve oğlu Mustafa baş başa kalır. Ali, kasabada bir kitapçı açar, ancak halkın kitaba ilgisi yoktur. Mustafa'nın iflas etmesi üzerine yeniden yollara düşerler. Bu hikâye, 2012'de Osman Sınav tarafından filme uyarlanmıştır.

Bu yazarlarımız edebiyat tarihinde iz bırakan eski yazarlarımızdır. Şimdi yeni nesil iki tane genç yazarımızı tanıtacağız.

Sezin KARAMEŞE

Sezin Karamеше, 19 Nisan 1996'da Ankara'da doğmuş bir yazar ve sosyal medya fenomenidir. Gerçek soyadı "Erkek"tir; ancak 2009 yılında Facebook'a kaydolurken "Karamеше" soyadını kullanmaya başlamıştır. Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde eğitimini sürdürürken, 2012 yılında YouTube'da kendi adını taşıyan kanalını açmıştır. Bu kanalda "Sizden Gelenler" konseptiyle izleyicileriyle etkileşime geçmiş, makyaj, dedikodu, paradokslar ve bazen de paranormal konuları ele alan videolar paylaşmıştır. Karamеше'nin edebiyat dünyasındaki ilk eseri, 2021 yılında yayımladığı "Otuz Yedi" adlı romanıdır. İki yıl sonra, 2023 yılında "On Dün Önceki Kız" adlı ikinci romanını piyasaya sürmüştür. En son olarak, 2024 yılında "Yıldıza Dokunmak" adlı romanını yayımlamıştır.

Eserleri ve Temaları:

-Otuz Yedi (2021): Bahar, her şeyden habersiz tekdüze hayatında fani telaşlara kapılmışken bir gün karşı komşusu Deniz'in ani ziyaretiyle değişiyor yaşamı. Anlattıkları deli saçması gibi görünse de nasıl olduğunu anlayamadığı bir şekilde düşünüyor bu girdabın içine. Her ipucu yeni bir soruya, her soru yeni bir soruna evrilirken yol gizli bir köy kütüphanesine çıkıyor. Fakat asıl çıkmaz tam da orada başlıyor. Küçük, masumane bir çocuk oyunu sanılırken yaşamın en büyük sır kapısının anahtarına dönüşen doğaüstü bir yetenek. 1939'dan 2043'e uzanan beklenmedik bir öykü... Sezin Karamеше, bu ilk romanında satırlara limitsiz hayal gücünün büyüülü evrenini çiziyor. Ve okurlarını bitmesini asla istemeyecekleri bir oyuna davet ediyor.

- On Dün Önceki Kız (2023): Leyla'nın hayatındaki acıların dayanılmaz hale gelmesiyle başlar. Ölüm, ona tek çare gibi görünse de, bir ihtimal daha vardır ve Leyla bu fırsatı değerlendirmeye karar verir. Müphem ailesiyle yolları kesiştiğinde, hayatına yeni bir umut ışığı doğar. Geçmişi ve geleceği değiştirmek için her şeyi yapmaya karar verir, ancak gelecekte karşılaştığı biri her şeyi karmaşık bir hale getirir. Leyla, yaptığı her hamleyle olayları daha da içinden çıkılmaz bir noktaya sürükler ve kendisini aşkı ve arkadaşlığı sorgularken, karanlık bir labirentte çıkış yolu arar. Sezin Karamеше, ilk romanı Otuz Yedi ile büyük yankı uyandıran bir yazar olarak, bu eserde olağanüstü bir kurgu sunuyor. On Dün Önceki Kız boyunca okurlar nefeslerini tutarak, gelmesini istemedikleri bir sona doğru ilerleyecek ve sonunda büyük bir sürprizle karşılaşacaklar.

-Yıldıza Dokunmak (2024): Ece'nin hafızasında büyük bir boşlukla uyandığı bir hikayeyi anlatır. Hayatını geri dönülmez bir yolculuğa dönüştüren Ece, tek hatırladığı şeyin annesi olduğunu fark eder. Anıları silinmiş, annesinin izleri ise karanlıkta kaybolmuştur. Ece, annesinin izini sürerken, kendini gizemli sırlarla dolu bir kaçışın içinde bulur. Bu süreçte tek destekçisi ve güvendiği kişi sevgilisi Çağatay'dır. Ancak sırrın derinliklerinde, ikisi de kaybolma noktasına gelir. Gerçeklik ve yaşamın sınırlarında yaşanan bu yolculuk, aşk ve tehlikenin iç içe geçtiği bir serüvene dönüşür. Karamеше, Yıldıza Dokunmak ile okurları, kaybolan anılar ve imkânsız seçimlerle dolu bir dünyaya davet eder. Hayal ve gerçeğin birleştiği bir atmosferde aşk, sınanır ve her şey bir bütünlüğe kavuşur.

Selvi ATICI

Selvi Atıcı, 6 Eylül 1984 Ordu doğumludur. İlkokulu Ordu Altınyurt Köyü İlkokulu'nda okumuştur. Daha sonra İstanbul'a taşınarak oturduğu mahallenin okulunda devam etmiştir. Ortaokulu Kısıklı Ortaokulu'nda ve lise eğitimimi de Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi'nde okuyup bitirmiştir.

Eserleri ve Temaları:

-Kimliksiz (2014): Kendi kurduğu krallığın içinde kimseye güvenmeden yaşamayı öğrenen Deryal Yiğit, çizdiği sınırlardan içeri başkalarını sokmayan bir adamdır. Tehlikeden korkmaktansa tehlikenin ta kendisi olmayı seçmiştir uzun zaman önce ve böyle bir hayatın içinde kimseye yer yoktur. Ancak bir gece, barından içeri giren Burcu'yla birlikte, kurallardan ördüğü duvara ilk darbenin indiğini fark eder. Burcu'nun kendisine doğru attığı her adımla, Deryal de ona yaklaşır ve kısa bir süre sonra, kendine çizdiği o sınırların dışına çıktığını anlar. Burcu, Deryal'in, o güne kadar ihtiyaç duyduğunu bile bilmediği her şeydir. Karanlık dünyasına kabul ettiği tek ışıktır. Ancak onu yakıp kavuracak olan da yine o'dur.

-Sen (2015): Kardeşinin intikamını almak için çıktığın yolda aşkla karşılaşırsan... Hiçbir şey görüldüğü gibi değildir, bilirsiniz. Üstelik bahsi geçen bir kadın ise, asla! Dövüş sanatları uzmanı olan Süheyla, kardeşinin intikamını almak için çıktığı yolculukta kalbini tam bir baş belasına kaptırdı. Ruhu intikam ateşiyle yanıp tutuşurken kalbi aşk ateşiyle kavruldu... Süheyla'nın adı, 'iyi huylu, sakın' anlamına gelir ancak aldanmayın, yol boyunca elinde muştasıyla aşk ve intikam duygularıyla örülmüş ince bir ip üzerinde ustalıklı yürüyecek gerçek bir kahramandır aslında. O zeki, yumrukları kadar dili de sert bir kadındır. Romanda Demir'le de tanışacaksınız. Aşkın muhatabıdır kendisi. Süheyla'nın intikam mücadelesinde en büyük yardımcısı olacaktır.

-Biz (2018): Zengin, güçlü ancak bir o kadar da sert ve soğuk bir adam. Sorumlulukları onu erkenden ve belki de biraz fazla olgunlaştırmış. Âdeta çelikten bir duvar. Üç parça takım elbisesi, geniş omuzlarına oturan kaliteli paltosu ve kasketiyle tamamlıyor zırhını. Dışarıdan görüldüğü kadarıyla bir masalı yaşıyor bu şövalye. Hayatında yeniliklere, sarsıntılara, yani aşka yer yok. Zaten kadınları da bir türlü anlamıyor. Ama bir gün; hayata karşı sağlam duran, hedefleri olan ve bunlara ulaşmak için çabalayan muhteşem bir kadın çıkıyor karşısına. Artık kendi kararlarını vermeye ant içmiş azimli bir kadın. Kaçınılmaz bir çarpışmayla bir araya geliyorlar. Peki, birbirlerine tamamen zıt hayatlarının kavuşması için kendilerine izin verecekler mi? Mevzubahis aşk olunca, geriye kalan her şey önemsizleşir mi? Ne kadar ödün verebilir insan kişiliğinden, hedeflerinden, geçmişinden ve ailesinden? Hızla gelen bir mermi, çelik bir duvarla karşılaşır ne olur?

Atatürk'ün de dediği gibi "Sanatkar el öpmez; sanatkarın eli öpülür!" yani yazarlar her zaman önemli insanlardır.

-Ece ÇİFTÇİ, Aytuğ YİĞİT

9/A-758,773